

MARGELOV INSTITUT

מכון משה מארגל

MARGEL INSTITUTE

Tel. +385-1-5615156 Fax. +385-1-5613075

Rabi dr. Moshe Margel (1875-1939)

Stupnička 18, Cvjetno, 10 000 Zagreb, Republic of Croatia

13-09

Zagreb, 7. 04. 2009.

REAKCIJA NA POSJET PREDSEDNIKA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE JASENOVCU

S obzirom na posjet visoke crkvene delegacije Rimokatoličke crkve Memorijalnom muzeju Javne ustanove Spomen-područja Jasenovac „Jutarnji list“ donio je vijest, kako su se 3. travnja četvorica biskupa na Žalosni petak poklonila žrtvama nacističkog režima. Istine radi, Jasenovac nije bio nacistički logor, niti su njegove žrtve bile žrtve nacističkog režima, već je koncentracijski eksterminacijski logor Jasenovac bio pod upravom domaćeg ustaškog fašističkog režima. Margelov institut pozdravlja osudu ustaških zločina iz usta crkvenih prelata koje su izrečene na samom tlu natopljenom krvlju nevinih jasenovačkih herojskih golorukih mučenika. Također pozdravlja i nebježanje crkve od odgovornosti za ono što su počinili neki rimokatolički svećenici u službi ustaškom režimu. Međutim, msgr. Marin Srakić između ostalog kazao je, kako je nadbiskup zagrebački Stepinac izjavio da je logor Jasenovac „sramotna ljaga za hrvatski narod“ i „najveća nesreća Hrvatske“.

No to nije bila izvorna Stepinčeva izjava, već rečenice izvađene iz konteksta pisma Alojzija Stepinca upućenog ustaškom Poglavniku Anti Paveliću od 24. veljače 1943. godine, u kojemu Stepinac ogorčeno od Pavelića traži objašnjenje za ubojstvo sedam svećenika riječima: „sramotna ljaga i zločin, koji vapi u nebo za osvetom, kao što je sramotna ljaga čitav Jasenovac za Nezavisnu Državu Hrvatsku. Ali čitava javnost, a napose rodbina ubijenih svećenika traži zadovoljštinu, odštetu, izvođenje krvnika pred sud! Oni su najveća nesreća Hrvatske...“ Stepinac ovdje čitav Jasenovac naziva ljagom za NDH i to nakon ubojstva rimokatoličkih svećenika, ali ne vidi i ne spominje druge ustaške logore smrti. Za njega je Jasenovac tek sramotna ljaga na tijelu NDH, zloćudne tvorevine s rasnim zakonodavstvom koja je sama po sebi ljaga jer je nastala voljom nacističke Njemačke i fašističke Italije. Ali to Stepinac ne vidi niti uoči proglašenja NDH, niti svršetkom rata, kada je svima bilo jasno što je bio ustaški režim ogrezao u zločinu.

U Jasenovcu su 17. listopada 1942. ubijena šestorica slovenačkih rimokatoličkih svećenika i jedan slovački, dakle, sedam Slovenaca i jedan šleski Poljak. Pismo koje nadbiskup zagrebački 1943. godine upućuje ustaškom Poglavniku događa se u vrijeme kad se iz Zagreba deportiraju u smrt posljednji ostaci ostataka zagrebačke židovske zajednice. Iduće godine nadbiskup zagrebački biva odlikovan od ustaškog Poglavnika „Redom za zasluge – Velereda sa zvijezdom“ i to: „Što je kao nadbiskup razkrinkavao u zemlji i izvan zemlje odmetnike s područja Nezavisne Države

E-MAIL: margelov.institut@post.t-com.hr margel_institute@yahoo.com

Matični broj subjekta: 2213222; Žiro račun PBZ: 2340009-1110272945

Account No: 703000-045999 - IBAN: HR19 2340 0091 1102 7294 5 - SWIFT CODE: PBZGHR2X

PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D. 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia.

<http://www.margel-institute.hr>

Hrvatske“ - kako stoji u službenom glasilu NDH „Narodne novine“ 1944. tiskana odredba o odlikovanju na prijedlog ustaškog Ministarstva pravosuđa i bogoštovlja. Tog odlikovanja Rimokatolička crkva u Hrvatskoj se nikad nije odrekla, ili od njega ogradila.

Nasuprot kontraverznoj osobi Alojzija Stepinca, po nadbiskupu Srakiću „jedinoj osobi“ koja je reagirala na zločine ustaša iz crkvenih redova, treba reći istine radi da je ukupno 118 katoličkih svećenika i klerika sudjelovalo u Narodnooslobodilačkom pokretu, od tih 118, njih 43 su ubijena od okupatora i njihovih pomagača, dok ih je 75 dočekalo svršetak rata. Od tih živih, 52 su Hrvati, 21 Slovenac, a 2 su Poljaci. Također svakako treba spomenuti i osudu Ustaškog terorističkog pokreta koju je župnik crkve sv. Marka, kanonik msgr. dr. Svetozar Rittig izrekao još 28. studenog 1929. na sjednici Gradskog vijeća Grada Zagreba, a koji 1941. morao bježati iz Zagreba pred ustašama što su ga namjeravale uhapsiti. Poznat je i govor monsinjora Rittiga na II. zasjedanju Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske iz listopada 1943. godine i njegova aktivna uloga u širenju antifašizma među hrvatskim svećenstvom u borbi protiv okupatora i njegovih pomagača za vrijeme Drugog svjetskog rata.

Nasuprot Stepinčevog protestiranja Paveliću za ubojstvo nekoliko svojih svećenika u Jasenovcu, Josip Broz Tito vlastoručno je nadopisao na jednom dokumentu 31. ožujka 1942. godine naredbu: *„Ispitajte mogućnost eventualnog napada na koncentracijski logor Jasenovac gdje je bilo oko 10.000 naših zatvorenika, a sada je ostalo svega oko 1.500 živih drugova. Sve ostalo su poubijali ustaški banditi.“* Ne znajući za naredbu druga Tita, Kozarački partizanski odred pokušao je 1942. godine napasti logor, ali je Sava bila nesavladiva prepreka. Ipak, uza svu volju i pokušaje partizanskih jedinica, to se nikad nije dogodilo zbog nepristupačnosti terena i jakih utvrđenja logora, ali je u ljeto 1943. godine Protučetnički bataljon VI. Slavenskog korpusa pod vodstvom Čede Grbića, uz pomoć Hrvata iz prisavskih sela u napadu na Jasenovac uspio spasiti četrdeset židovskih logoraša.

Direktor

Alen Budaj, v. r.